

**ПРОБЛЕМИ ПОБУДОВИ КОМПЛЕКСНИХ СИСТЕМ
ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ**

Збільшення числа несанкціонованого доступу до інформації підвищує вимоги до систем захисту інформації (СЗІ). Підвищення вимог функціональності та стійкості систем неможливе без нарощування захисних функцій системи та використання сучасних інформаційних технологій. Комплексність систем з однієї сторони підвищує ефективність їх роботи, а з іншої – підвищує складність їх управління. Інтелектуалізація процесів управління та прийняття рішень набувають все більшого значення. Розробка ефективних методів та нових інформаційних технологій автоматизації процесів управління є актуальними, але досить трудомістким та тривалим процесом. В системах захисту інформації основним завданням системи є захист інформації від несанкціонованих дій зловмисників. Ця мета досягається використанням різнонаправлених систем захисту, які досить часто не мають єдиного інформаційного простору та є відокремленими, тобто окремими системами в комплексі захисних заходів та засобів. Ще однією з умов ефективності систем захисту є неповторність кожної системи. Самі ці аспекти зумовили сьогодні відсутність системи автоматичного проектування комплексних систем захисту інформації (КСЗІ). Тому розробка концептуальних підходів побудови КСЗІ є актуальною та необхідною для створення методології побудови систем автоматичного проектування систем захисту інформації.

Розробкою методологій в сфері побудови систем захисту інформації в Україні займається значна кількість науковців та наукових шкіл. Підходи до побудови комплексних систем захисту інформації представлені у роботах вітчизняних науковців – В.В.Домарева, О.Г.Корченка, Г.Ф.Конаховича, О.К.Юдіна, В.Б.Дудикевича, М.І.Васюхіна, О.Є.Архипова, В.О.Хорошка, М.М.Биченка, М.І.Шлезінгера. Одні з них направлені на розробку моделей, методів та засобів побудови систем захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, систем технічного захисту інформації, систем захисту інформації від несанкціонованого доступу, систем ідентифікації особистості, інші – розробці організаційних заходів захисту інформації, нормативно-правового поля.

Концептуальні та методологічні основи захисту інформації широко представлені зарубіжними науковцями. Так, у роботах В.Г.Грибуніна, В.І.Завгороднього, О.О.Малюка, представлено основи теорії захисту інформації, представлено аналіз підходів до побудови та моделювання систем та процесів захисту інформації в умовах неповноти та недостовірності вихідних даних.

Аналіз вказаних робіт свідчить, що в даний час зусилля науковців зосереджені на розробці методології побудови СЗІ, в тому числі КСЗІ, однак проведений огляд моделей, методів та засобів побудови КСЗІ показав відсутність методів та підходів побудови систем автоматичного проектування та побудови КСЗІ, методів інтеграції складових системи та систем підтримки прийняття рішень в КСЗІ.

Науковий керівник – М.І.Васюхін, д.т.н., проф.